

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra sociologie

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno autora	Franclová Leona
Název práce	Osamostatňování mladých dospělých od původní rodiny
Studijní obor	Sociologie
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	RNDr. Mgr. Lucie Vítková, Ph.D. Katedra sociologie FF UHK
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	PhDr. Miroslav Joukl, Ph.D. Katedra sociologie FF UHK
Rok obhajoby	2022

Hodnocení cíle/ů práce

Autorka se zaměřuje na význam rodiny, její funkce, a to s důrazem na způsoby, jakým se vysokoškolští studenti v období mladé dospělosti vážou a naopak osamostatňují vůči své rodině. Autorka se v první části věnuje fázím životního cyklu a okolnostem, které provázejí osamostatňování, tj. s postupnou samostatností, nezávislostí, soběstačností, s vlastní životní trajektorií, partnerskými vztahy a přebíráním odpovědnosti za vlastní život. V empirickém šetření autorka využila kvantitativní metodu s užitím techniky dotazníku. Jak uvádí, částečně přehodnotila původní strategii a na základě literatury a pilotáže upřesnila své výzkumné cíle ve zkoumané oblasti. Klade si za cíl zjistit, jak jsou vysokoškolští studenti závislí na své rodině, jak zvládají svou samostatnost a jsou schopni se sami o sebe postarat. Cíle jsou relevantní sociologické pozornosti věnované sociologii rodiny, mládeže, domova i jiných aplikovaných oblastí sociologie a jsou stanoveny řešitelným způsobem.

Hodnocení obsahové stránky práce

Užití zásadní odborné literatury a zdrojů	ano	s výhradami	ne
Přiměřená odborná terminologie práce	ano	s výhradami	ne
Vhodně zvolená metodologie	ano	s výhradami	ne
Práce s výzkumnými otázkami	ano	s výhradami	ne
Adekvátní průběh analýzy dat	ano	s výhradami	ne
Splnění deklarovaného cíle/cílů práce	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

Stylistická úroveň práce	dobrá	s výhradami	špatná
Pravopis a gramatika	dobré	s výhradami	špatné
Vhodná grafická úprava stránkování a textu	dobrá	s výhradami	špatná
Zpracování tabulek, obrázků, příloh	dobré	s výhradami	špatné

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Autorka na základě široké a relevantní literatury rozvádí přístupy k problematice osamostatňování mladých dospělých od rodiny, a to v kontextu životního cyklu a okolností, které proces doprovázejí. Všimá si zejména, jaké faktory přispívají k procesu osamostatňování a v čem se projevují, jakou úlohu v procesu plní rodina a jak sami mladí dospělí řeší otázku vazby na rodinu či odpoutání se od rodiny, a to v různých aspektech. Samostatnost, nezávislost, soběstačnost, odpovědnost jsou klíčovými pojmy jak v sociálních, ekonomických a dalších aspektech. Snad právě proto jim autorka mohla věnovat více pozornosti, třeba jako shrnutí první části práce, a jejich operacionalizací vytvořit přechod pro empirické šetření. Přechod k empirické části působí spíše intuitivně, při formulaci cíle šetření se autorka omezuje na dílčí, ale relevantní aspekty řešeného problému. Pozitivně hodnotím, že autorka se snaží poznatky prezentované v první části (jako stav poznání) propojovat s tvorbou dotazníku a se získanými poznatky. Výzkumnou populací se stali vysokoškolští studenti. Výběr by studentka měla ještě jednou okomentovat a kriticky vyhodnotit, nakolik se ukázal správný, nebo jak sama poznamenává problematiku. Autorku zajímaly různé charakteristiky respondentů, ale pomíjí jejich věk, což shledávám pro řešené téma za jistý nedostatek. Osamostatňování podmiňují různé faktory, autorka je vyhodnocuje a komentuje ve svých závěrech, ale přesto bych (u kvantitativního šetření) očekával analýzu toho, které z nich se ukazují jako klíčové. A pokud tak není patrné z výsledků, tedy jaké otázky se ukazují pro další zkoumání problému zvláště podstatné. (Pokusím se vyjádřit své postřehy formou otázek k obhajobě.) Některá tvrzení autorky jsou pro interpretaci náročnější, tedy požádal bych o komentáře v těchto dvou případech: 1/ „Graf č.24 zobrazuje, že většině dotázaných přijde jednodušší bydlet u rodiny, protože 45,8 % (120) uvedlo, že si myslí, že je to jednodušší a 35,9% (94) to považuje za spíše lehčí.“ 2/ Na straně 48 a pak na straně 49 jsou tato tvrzení: „Osamostatnění se po ekonomické stránce spatřují jako nejobtížnější prvek v tomto procesu.“ (s. 48) „K čemu však mají vysokoškolští studenti blízko, je ekonomická nezávislost.“ (s. 49). Dále: nejsem si jistý, jak ověřit to, že větší finanční podporu mají ti studenti, kteří bydlí s rodiči, než ti, kteří bydlí jinde. Otázka 6 v dotazníku se orientuje na to, jak a co bylo těžké pro respondenta po opuštění domova, ale formulace odpovědi nastavuje, že k tomu došlo. Proto bych asi volil místo položky „ekonomicky se osamostatnit“ formulaci „samostatně hospodařit“, což neshledávám stejné.

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

Nemám zásadní připomínky, spíše se jedná o dílčí výhrady. V textu se vyskytují drobné překlepy, ale také gramatické (opakuující se) chyby. Procenta autorka píše často chybně - po číslovce bez pauzy. Graf č. 7 by měl mít jasnou legendu.

Otázky k obhajobě práce

- 1/ Čím se liší v osamostatňování studenti bydlící s rodinou od těch, kteří bydlí jinde?
- 2/ Existují rozdíly v osamostatňování u mužů a u žen?
- 3/ Souvisí spolu míra „podpory“ ze strany rodiny a míra „osamostatňování“ studentů?
- 4/ Které výsledky považuje autorka za důležité? Proč?

Stručné slovní hodnocení (dle uvážení posuzovatele)¹

Práci hodnotím jako přemýšlivou, s jasným zužitkováním relevantních zdrojů, ve snaze získat vlastní empirické poznatky v souladu se stavem poznání. Přes uvedené připomínky hodnotím práci jako zdařilou. Autorka navíc projevila schopnost kriticky hodnotit získané zkušenosti a předpokládám i zajímavou obhajobu i diskusi.

Výsledné hodnocení práce

Práci doporučuji k obhajobě.

Navržené hodnocení

V závislosti na obhajobě B

29.5.2022

datum a místo

PhDr. Miroslav Joukl, Ph.D.

podpis autora posudku

¹ Např. náročnost tématu, specifika řešení, samostatnost nebo invence studenta, co jsou hlavní klady, nedostatky práce, případně jaký je přínos, nebo využitelnost práce, navrhovaná doporučení k možnému zužitkování práce; zejména však návrh řešení pro případ nedoporučujícího posudku: a) upřesnit, doplnit nebo rozvést stanovenou pasáž, b) opravit, přepracovat stanovenou pasáž, c) přepracovat celou práci na zadané téma, d) vypracovat novou práci na nové téma.